

**Звіт директора
Науково-методичного центру професійно-технічної освіти
у Запорізькій області
Паржницького Олександра Вікторовича
07.07.2017 року
(за 2016-2017 навчальний рік)**

Вступ

Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Запорізькій області здійснює свою діяльність відповідно до Положення про навчально (науково-методичний) центр (кабінет) професійно-технічної освіти, Статуту НМЦ ПТО, керуючись законами України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», Положенням про організацію навчально-виробничого процесу в професійно-технічних навчальних закладах, наказами Міністерства освіти і науки, Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації, продовжив роботу над забезпеченням методичного супроводу модернізації системи професійно-технічної освіти шляхом запровадження оновлених державних стандартів, упровадженням сучасних освітніх і виробничих технологій у навчально-виробничий процес і методичну роботу, організацією дослідно-експериментальної роботи в навчальних закладах.

Центр закінчив роботу над єдиною методичною проблемою **«Запровадження у навчально-виховний процес педагогіки толерантності як запоруки побудови демократичного, стабільного, заможного громадянського суспільства»**. На сайті центру проведено онлайн голосування відносно вибору нової теми на наступні два роки.

Починаючи із 2017-2018 навчального року, центр працюватиме над реалізацією методичної теми **«Підвищення рівня професійної майстерності педагога як умова всебічного розвитку та формування компетентностей учнів»**.

Протягом 2016-2017 навчального року НМЦ ПТО працював над вирішенням таких завдань:

- забезпечення методичного супроводу модернізації системи професійно-технічної освіти шляхом запровадження державних стандартів нового покоління;
- методичний та інформаційний супровід загальноосвітньої, професійно-теоретичної, професійно-практичної підготовки;
- моніторингові дослідження стану методичної роботи, рівня навчальних досягнень і якості знань учнів у професійно-технічних навчальних закладах;
- надання методичної допомоги адміністрації та педагогічним працівникам ПТНЗ;
- упровадження сучасних освітніх і виробничих технологій у навчально-виробничий процес;

- підготовка та випуск інформаційних і методичних матеріалів, періодичних видань.

I. Організаційно-управлінська діяльність

Структура НМЦ ПТО

Директор, заступник директора з навчальної роботи, методисти, лаборанти, діловод, бухгалтерська служба та інші.

18 методистів мають кваліфікаційні категорії:

«Спеціаліст вищої категорії» — 8,

«Спеціаліст першої категорії» — 1,

«Спеціаліст другої категорії» — 3,

«Спеціаліст» — 6.

У центрі організована робота за напрямками:

напрямок науково-методичного супроводу реалізації програм професійної підготовки;

напрямок науково-методичного супроводу реалізації програм загальноосвітньої підготовки;

напрямок виховної роботи та психолого-педагогічного супроводу навчального процесу;

напрямок науково-методичного забезпечення інформаційно-аналітичної роботи, методичний супровід ліцензування та атестації закладів професійної освіти;

напрямок загальнометодичного забезпечення та впровадження інноваційного педагогічного досвіду, інноваційної діяльності;

напрямок інформатизації навчально-виробничого процесу та замовлення, видачі, обліку документів про освіту;

напрямок організації навчання з охорони праці;

напрямок з питань розробки, замовлення, розподілу, використання навчальної літератури та підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Діяльність методистів має багатовекторний характер: робота за відповідним напрямком, методичний супровід навчально-виробничого процесу в ПТНЗ, співпраця з Департаментом освіти і науки Запорізької облдержадміністрації.

Засідання науково-методичної ради

У центрі створена науково-методична рада, яка діє відповідно до Положення про науково-методичну раду НМЦ ПТО у Запорізькій області. Наказом від 03.01.2017 № 01 затверджені Положення про науково-методичну раду НМЦ ПТО у Запорізькій області, план роботи і склад науково-методичної ради.

До складу науково-методичної ради входять: директор центру, заступник директора центру, методисти, директори ПТНЗ, представники роботодавців і соціальних партнерів.

На кожному засіданні ради директор центру повідомляє про виконання рішень попереднього засідання.

За 2016-2017 навчальний рік проведено **6** засідань науково-методичної ради, на яких розглядалися наступні питання:

- Про підсумки моніторингу стану методичної роботи у ПТНЗ за 2015-2016 навчальний рік;
- Аналіз результатів проведених мовно-літературних конкурсів серед учнів ПТНЗ області;
- Про стан дослідно-експериментальної роботи за темою «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання» на базі ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище»;
- Реалізація проекту «Ефективність функціонування психологічної служби професійно-технічних навчальних закладів»;
- Реалізація проекту «Організація позаурочної зайнятості учнів у професійно-технічних навчальних закладах»;
- Аналіз роботи методичних комісій ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище»;
- Сучасні підходи до організації підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів ПТНЗ;
- Методичний супровід психологічних служб ПТНЗ у профілактиці негативних проявів в учнівському середовищі;
- Аналіз роботи веб-сайтів ПТНЗ області;
- Методичний супровід національно-патріотичного виховання учнівської молоді;
- Розгляд і затвердження до друку методичних матеріалів педагогічних працівників ПТНЗ і методистів НМЦ ПТО у Запорізькій області.

Засідання секцій НМЦ ПТО

Відповідно до плану масової методичної роботи з педагогічними працівниками професійно-технічних навчальних закладів Запорізької області працює **24** обласні секції, з них: для керівного складу - **3**, викладачів загальноосвітніх предметів - **7**; професійного спрямування - **7**; по одній секції методистів, старших майстрів, бібліотекарів, вихователів гуртожитків, класних керівників, керівників гуртків, практичних психологів і соціальних педагогів.

Організована робота шкіл: «Школа інноваційного розвитку директора ПТНЗ», «Школа заступника директора з НВР», «Школа молодих педагогічних працівників ПТНЗ».

Проведено **49 засідань**, у яких узяли участь **916** педагогічних працівників.

Методичні секції педагогічних працівників за напрямками діяльності знайомлять їх із досягненнями та новинками сучасної науки. Зміст роботи методичних секцій диференціюється залежно від спеціальності, освіти, педагогічного досвіду. На своїх засіданнях педагоги розглядають проблеми методики викладання предметів, обмінюються досвідом роботи, напрацюваннями з методики вивчення окремих складних тем програм, створення електронних підручників, блогів, використання інтерактивної дошки, складання тестових завдань тощо.

Актуальною є тематика семінарів, відкритих уроків, майстер-класів, тренінгів, виховних заходів.

Усі засідання обласних методичних секцій проходять із мультимедійним супроводом, частково – з використанням інтерактивної дошки.

Частина заходів, організованих центром, проводиться у формі вебінарів. Організацію, методичний супровід підготовки до вебінарів, а також технічний супровід, модерування забезпечує центр. За навчальний рік проведено **13** вебінарів, **2** науково-практичні конференції для учнівської молоді, **1** в Internet-форматі; олімпіади з предметів «Англійська мова» та «Всесвітня історія».

Підвищення кваліфікації працівників НМЦ ПТО

Складений річний графік підвищення кваліфікації працівників центру, який виконується повністю. Розроблений перспективний графік підвищення кваліфікації на п'ять років (2017-2021pp.) педагогічних працівників центру.

У 2017 році на базі ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України курси пройдуть **6** методистів центру.

Співпраця з навчальними закладами, освітніми та науковими установами, громадськими організаціями та об'єднаннями роботодавців

Налагоджена тісна співпраця із Департаментом професійно-технічної освіти Міністерства освіти і науки України, Департаментом освіти і науки Запорізької облдержадміністрації, Інститутом професійно-технічної освіти НАПН України, Інститутом модернізації змісту освіти, ВНЗ «Класичний приватний університет», ДВНЗ «Запорізький національний університет» (проведення спільних наукових заходів), ПАТ «Мотор Січ» (упровадження дуальної системи навчання у професійну освіту).

Визначені об'єкти співпраці із ДВНЗ «Запорізький національний університет», ВНЗ «Класичний приватний університет»: участь професорсько-викладацького складу ДВНЗ у семінарах-практикумах для викладачів, майстрів виробничого навчання, методистів ПТНЗ Запорізької

області; участь у науково-практичних конференціях, тренінгах, публікуванні наукових робіт. Укладені договори про співпрацю.

Співпраця із **Запорізьким обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти** здійснюється з питань підвищення кваліфікації керівників і педагогічних працівників ПТНЗ, проведення семінарів-практикумів, конкурсів, олімпіад, круглих столів, організації участі учнів ПТНЗ у фінальних етапах мовно-літературних конкурсів; із **Запорізьким обласним відділенням (філією) Комітету з фізичного виховання та спорту України** з питань організації фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи в ПТНЗ області, спортивних змагань з командами ВНЗ.

Ефективна спільна робота із **Запорізьким обласним центром зайнятості** з питань проведення профорієнтаційної роботи. Триває співпраця зі спеціалістами **служби у справах дітей Запорізької міської ради та Запорізької облдержадміністрації**.

Упроваджений новий напрямок роботи центру - методичний супровід співпраці ВНЗ I-II, III-IV рівня акредитації та професійно-технічних навчальних закладів області.

Починаючи з 2017 року, на базі ДВНЗ «Запорізький національний університет», ВНЗ «Класичний приватний університет», Brain Academy проведені семінари-практикуми для викладачів інформатики, фізики та астрономії, методистів, старших майстрів, молодих майстрів виробничого навчання ПТНЗ; у ДВНЗ «Запорізький національний технічний університет» - тренінг «Як навчати дорослих: шлях до успіху».

II. Методичне забезпечення навчально-виробничого процесу професійно-технічного навчального закладу

Міністерством освіти і науки України визначена необхідність створення системи забезпечення якості професійно-технічної освіти з орієнтацією на євроінтеграцію, підготовку з професій із застосуванням інноваційних технологій у навчально-виробничому процесі, а також забезпечення ринку праці регіону кваліфікованими робітничими кадрами.

За професійно-технічними навчальними закладами закріплені методисти НМЦ ПТО у Запорізькій області, які надають методичну допомогу з питань організації навчально-виробничого, навчально-виховного процесу і методичної роботи.

У центрі уваги методистів такі питання:

- організація навчально-виробничого процесу в ПТНЗ;
- організація внутрішнього контролю за навчально-виробничим, навчально-виховним процесом;
- організація методичної роботи;
- планування роботи над єдиною методичною проблемою та її реалізація;
- робота методичних комісій навчального закладу;

- ведення журналів теоретичного та виробничого навчання, ділової документації;
- участь ПТНЗ в обласних та всеукраїнських конкурсах, вебінарах;
- інформатизація навчального процесу, бібліотека закладу;
- підготовка і написання навчально-методичної літератури, створення електронних підручників.

Особливу увагу приділено комплексно-методичному забезпеченню професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки, а також консультуванню педагогічних працівників щодо складання паспортів кабінетів, виробничих майстерень, предметів і професій.

У червні 2017 року розпочато роботу щодо аналізу стану комплексно-методичного забезпечення з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки з професій «Слюсар з ремонту автомобілів» ДНЗ «Запорізький правобережний професійний ліцей», ДНЗ «Запорізький професійний ліцей автотранспорту»; «Флорист» ДНЗ «Запорізький професійний ліцей сервісу», ДНЗ «Запорізьке ВПУ»; «Декоратор вітрин» ДНЗ «Запорізьке ВПУ», ДНЗ «Запорізьке ВПУ моди і стилю».

Під час попереднього перегляду стану комплексно-методичного забезпечення методистами центру надана консультативно-методична допомога з розробки паспортів, предметів, професій, кабінетів, майстерень та систематизації переліку основних засобів навчання відповідно до ДСПТО з даних професій.

У березні та червні 2017 року здійснений виїзд у ДНЗ «Оріхівський професійний ліцей», ДНЗ «Запорізький професійний промисловий ліцей» з метою надання методичної допомоги щодо організації роботи методичних комісій, складання плану роботи з урахуванням нагальних питань і реалізації єдиної методичної проблеми області, вивчення організації роботи методичних комісій професійного спрямування.

У I півріччі 2017 року проводилась атестаційна експертиза у ДНЗ «Оріхівський професійний ліцей», ДНЗ «Якимівський професійний аграрний ліцей», ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей», ДНЗ «Запорізький професійний промисловий ліцей», ДНЗ «Михайлівське вище професійне училище», Мелітопольській технічній школі Державного агентства водних ресурсів України. Перевірені ККЗ та надані рецензії на 52 професії, з яких проводиться підготовка у ПТНЗ області.

Прорецензовані ККР з предметів «Охорона праці», «Основи галузевої економіки», «Інформаційні технології», «Ділова етика і культура спілкування» у ДНЗ «Запорізький професійний ліцей», ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей», ДНЗ «Оріхівський професійний ліцей», ДНЗ «Михайлівське вище професійне училище», КУ «Запорізький обласний центр професійної реабілітації інвалідів» ЗОР, Мелітопольській технічній школі Державного агентства водних ресурсів України.

Постійно проводиться моніторинг забезпеченості професійно-технічних навчальних закладів області підручниками і навчальною літературою, детально проаналізовано стан забезпечення учнів підручниками і навчальними посібниками відповідно до Порядку забезпечення загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладів підручниками і посібниками (Наказ Міністерства освіти України від 24.12.1999 № 442/311/155) зі спеціальних та загальноосвітніх предметів.

Надавалася методична допомога бібліотекарям щодо підвищення рівня забезпеченості учнів навчальною літературою, ведення обліку роботи бібліотек із забезпечення учнів навчальною літературою, ведення обліку бібліотечних фондів та умови зберігання й використання у навчальному процесі підручників, виданих за кошти державного бюджету, в усіх ПТНЗ області.

Вивчено стан роботи бібліотек із забезпечення учнів навчальною літературою, стан обліку бібліотечних фондів та умови зберігання і використання у навчальному процесі підручників у ДНЗ «Запорізьке вище індустріально-політехнічне училище», ДНЗ «Запорізький правобережний професійний ліцей», ДНЗ «Запорізький професійний ліцей залізничного транспорту».

Методисти координували роботу творчих груп зі створення навчально-методичної літератури: методичних рекомендацій, методичних розробок, електронних посібників, тестових завдань, презентацій.

Підготовлена інформація щодо впровадження та розроблення електронних програмних засобів викладачами та майстрами виробничого навчання протягом 2013-2016 років. Педагогічні працівники ПТНЗ успішно впроваджують у навчальний процес електронні посібники, електронні (віртуальні) практикуми, віртуальні лабораторії, мультимедійні засоби ілюстративного і довідникового призначення, електронні атласи, хрестоматії, енциклопедії, словники. Крім того, викладачі активно беруть участь у розробці електронних програмних засобів.

Центр здійснює роботу з надання методичної допомоги і консультацій із питань розробки навчальних планів і програм професійно-технічним навчальним закладам та коледжам. Перевірено 286 робочих навчальних планів, видано 2357 документів про освіту, 1992 учнівських та студентських квитків.

III. Розроблення та апробація державних стандартів професійно-технічної освіти

Останнім часом спостерігаються позитивні тенденції в контексті збалансування попиту і пропозиції під час формування державного замовлення на підготовку кваліфікованих робітників. На основі

компетентнісного підходу здійснюється розроблення професійних стандартів, необхідність яких зумовлена інтеграційними процесами у європейський простір та створенням в Україні системи професійної освіти й навчання, яка відповідала б європейським стандартам.

У 2017 році у Запорізькій області розпочато роботу з розроблення проектів ДСПТО з конкретних робітничих професій на основі компетентнісного підходу.

Відповідальні за розробку стандартів:

- ДНЗ «Запорізький професійний ліцей автотранспорту» - «Монтажник будівельний»;

- ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» - «Токар».

Розробниками ДСПТО з професій є:

- ДНЗ «Запорізьке ВПУ» - «Живописець» (відповідальна за розробку Волинська область);

- ДНЗ «Запорізьке ВПУ «Моторобудівник» - «Верстатник широкого профілю» (відповідальна за розробку Рівненська область);

- ДНЗ «Василівський професійний ліцей» - «Кухар» (відповідальний за розробку м. Київ);

- ДНЗ «Багатопрофільний центр ПТО» - «Слюсар з ремонту автомобілів» (відповідальна за розробку Луганська область).

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки від 05.01.2017 № 3-6 «Щодо формування творчих груп для розроблення Державних стандартів професійно-технічної освіти у 2017 році» були сформовані творчі групи з числа фахівців навчальних закладів та роботодавців з конкретних професій.

Проведене спільне засідання творчих груп з роботодавцями, опрацьовані пропозиції роботодавців.

Розглянуті та враховані:

- пропозиції фахівців навчальних закладів щодо зміни кваліфікаційних характеристик;

- пропозиції щодо розроблення порівняльних таблиць кваліфікаційних характеристик і професійних компетентностей;

- пропозиції щодо розроблення базового навчального блоку та професійних базових компетентностей;

- пропозиції щодо розроблення змісту професійних базових компетентностей;

- пропозиції щодо розроблення переліку навчальних модулів та професійних профільних компетентностей;

- пропозиції щодо розроблення типового навчального плану для підготовки кваліфікованих робітників певного розряду.

Завершені проекти ДСПТО з професій надані до відділу професійної освіти і тренінгів Інституту модернізації змісту освіти Департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України у квітні 2017 року.

11 січня 2017 року відбувся Всеукраїнський вебінар на тему: «Про особливості застосування методики розробки державних стандартів професійної освіти на компетентнісній основі».

У вебінарі взяли участь методисти центру, педагогічні працівники ПТНЗ, які визначені як розробники професійних стандартів із професій: «Монтажник будівельний»; «Оглядач-ремонтник»; «Слюсар з ремонту автомобілів»; «Машиніст електровоза»; «Верстатник широкого профілю»; «Токар»; «Кухар»; «Живописець». Після завершення заходу було подальше обговорення питань щодо розробки державних стандартів.

23 січня 2017 року на базі центру пройшла консультативна відеозустріч творчої групи Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України та представників творчих педагогічних колективів Запорізької області щодо особливостей розробки державних стандартів професійної освіти на компетентнісній основі. Зустріч провів Паржницький В.В., начальник відділу професійно-технічної освіти і тренінгів Інституту модернізації змісту освіти МОНУ, з метою надання науково-методичної допомоги педагогічним працівникам як основним розробникам ДСПТО нового покоління з професій «Монтажник будівельний», «Токар», «Живописець».

02 лютого 2017 року в Київському національному університеті ім. Т. Шевченка за підтримки Представництва ЄС в Україні, Ради Європи, Європейського фонду освіти, Міністерства освіти і науки України відбулась конференція «Узгодження освітніх стандартів та програм України з національною рамкою кваліфікації».

Згідно з Планом заходів щодо впровадження Національної рамки кваліфікації на 2016–2020 роки передбачено розробку кваліфікацій різних типів (освітніх стандартів і програм, що базуються на результатах навчання) у відповідності з НРК. Всі учасники конференції дійшли до висновку: на сьогодні необхідно розробити нові кваліфікації, які базуються на результатах навчання, входять до складу Єдиної рамки та занесені до національного реєстру кваліфікацій.

Європейський Фонд освіти **25-26 квітня 2017 року** проводив Міжнародний семінар, присвячений питанням розробки та використання освітніх стандартів професійно-технічної освіти, заснованих на компетенціях. Директор НМЦ ПТО у Запорізькій області Паржницький О.В. брав участь у семінарі «Новий підхід до освітніх стандартів ПТО, що базуються на компетенціях. Шляхи використання результатів оцінювання досвіду розробки пілотних стандартів», який проходив у Міністерстві освіти і науки України.

У рамках цього семінару обговорені питання щодо результатів незалежної оцінки освітніх стандартів, заснованих на компетенціях, та їх

взаємозв'язок з професійними стандартами, рекомендації для майбутньої розробки стандартів.

Ліцензування освітньої діяльності ПТНЗ, організацій, установ

Методисти центру надають консультації з питань ліцензування всім ПТНЗ області, підприємствам, установам та організаціям, що здійснюють професійне навчання. Перевірено ліцензійні матеріали:

- ДНЗ «Багатопрофільний центр професійно-технічної освіти» (23 професії),
- ДНЗ «Чубарівський професійний аграрний ліцей» (8 професій),
- ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей» (2 професії).

IV. Участь у заходах та проектах Всеукраїнського і міжнародного рівнів

Методистами НМЦ ПТО забезпечується комплексний організаційно-методичний супровід участі педагогічних працівників та учнів професійно-технічних навчальних закладів області у заходах та проектах Всеукраїнського і міжнародного рівнів.

На виконання наказу Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації від 09.11.2016 № 0825 «Про організацію та проведення III (обласного) етапу XVII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика серед учнів ПТНЗ області» у ДНЗ «Запорізький професійний промисловий ліцей» 03 грудня 2016 року проведений III (обласний) етап XVII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика серед учнів ПТНЗ Запорізької області.

На виконання наказу Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації від 26.10.2016 № 0781 «Про проведення II (обласного) етапу Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка у 2016-2017 навчальному році» у ДНЗ «Запорізьке вище машинобудівне професійне училище» 26 листопада 2016 року проведений II (обласний) етап Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка серед учнів ПТНЗ Запорізької області.

У II етапі Конкурсу взяли участь 35 учнів із 35 ПТНЗ області.

Найкращі результати показали учні ДНЗ «Багатопрофільний центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Михайлівське вище професійне училище», ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище сфери послуг», ДНЗ «Василівський професійний ліцей», ДНЗ «Осипенківський професійний аграрний ліцей», ДНЗ «Вільнянський професійний ліцей», ДНЗ «Бердянський машинобудівний професійний ліцей», ДНЗ «Запорізький професійний торгово-кулінарний ліцей».

На виконання наказу Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації від 21.11.2016 № 0845 «Про проведення I-II етапів Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості серед учнів ПТНЗ Запорізької

області» з 07.12.2016 по 14.12.2016 року проведений II етап Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, присвячений 100 річчю утворення Української центральної ради та проголошення Української народної республіки, з номінації «Література» та «Історія України і державотворення».

6 із 7 переможців обласного етапу конкурсу минулого року в січні 2017 року посіли призові місця у наступному етапі конкурсу.

Аналіз результатів проведених мовно-літературних конкурсів показав, що за останні два роки кращими знавцями української мови та літератури стали учні ДНЗ «Багатопрофільний центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Михайлівське вище професійне училище», ДНЗ «Запорізький професійний будівельний ліцей», ДНЗ «Мелітопольське вище професійне училище», ДНЗ «Бердянський центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Запорізький центр професійно-технічної освіти водного транспорту», ДНЗ «Запорізький будівельний центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Василівський професійний ліцей», ДНЗ «Бердянський машинобудівний професійний ліцей».

Організаційна діяльність щодо проведення фінальних етапів Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів з української мови та літератури:

Учень ДНЗ «Михайлівське вище професійне училище» Бабанін Іван став переможцем фінального етапу Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, присвяченого 100 річчю утворення Української центральної ради та проголошення Української народної республіки, з номінації «Література».

Високі результати учнів у фінальних етапах конкурсів свідчать про належний рівень викладання української мови та літератури в ПТНЗ області та якісну роботу журі обласних етапів.

Проаналізовані підсумки проведення мовно-літературних конкурсів, відмічено творчість педагогів у підготовці учнів, оформленні конкурсних матеріалів, цілеспрямовану, змістовну та результативну роботу окремих навчальних закладів щодо впровадження та застосування у навчальному процесі інноваційних технологій, нових форм і методів навчання. Визначено результативність ПТНЗ у мовно-літературних конкурсах.

Методисти центру беруть активну участь в організації та проведенні обласних етапів конкурсів, а також у роботі журі, створюють необхідні умови для проведення їх на високому методичному та організаційному рівні, аналізують результати проведення заходів на обласних семінарах-практикумах.

Відповідно до листа Департаменту професійно-технічної освіти Міністерства освіти і науки України від 14.12.2016 № 1/9-651 «Щодо організації Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності у 2016/2017 навчальному році» та наказу Міністерства освіти і науки від 11.04.2017 № 580 «Про організацію та проведення III етапу Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів

у 2016-2017 навчальному році» центр продовжував проведення заходів із визначення якості професійної підготовки учнів з професій, а також заходів щодо покращення контролю за якістю підготовки робітничих кадрів та удосконалення професійних знань, виявлення досвіду кращих фахівців з професій.

Так із 20 лютого 2017 року розпочалася робота щодо створення творчих груп із розроблення питань з професійно-теоретичної підготовки та завдань з професійно-практичної підготовки для проведення II та III етапів Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності серед учнів ПТНЗ. У березні-квітні 2017 року проведені II (обласні) етапи Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів з професій:

- «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування»;
- «Перукар»;
- «Флорист»;
- «Кондитер»;
- «Маляр».

У конкурсах брали участь учні-переможці випускних груп професійно-технічних навчальних закладів області, в яких здійснюється відповідна професійна підготовка. Загальна кількість учасників - 24 учні.

Всі умови обласних конкурсів включали виконання теоретичного і практичного турів. Теоретичний тур передбачав відповіді учасників на тестові питання з предметів професійно-теоретичної підготовки за допомогою комп'ютерної програми «Assistant» та включав виконання тестових завдань на персональному комп'ютері. Практична частина проходила відповідно до умов проведення III етапів Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів з професій.

Організаторами конкурсів були представники Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації, методисти Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області, адміністрація та педагогічні колективи навчальних закладів.

Для незалежного оцінювання практичних турів залучались представники роботодавців (приватних підприємств):

- салон-перукарня «Симфонія краси» м. Запоріжжя;
- салон краси «Ліко» м. Запоріжжя;
- ПП «Меркель» (будівельна компанія) м. Мелітополь;
- ПП «Телішевський»;
- ТОВ «Амсілко» м. Мелітополь;
- готельно-ресторанний комплекс «Бердянськ»;
- Запорізький авіаційний коледж ім. А.Г Івченка;
- ТОВ фірми «Стелсі»;

- ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат».

02 березня 2017 року проведено II (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів з професії «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування» на базі ДНЗ «Запорізький політехнічний центр ПТО». У конкурсі брали участь 5 представників навчальних закладів, які ведуть підготовку з даної професії. I місце посів Сіняков Владислав Олегович, учень ДНЗ «Запорізький політехнічний центр ПТО».

23 березня 2017 року проведено II (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів з професії «Перукар» на базі ДНЗ «Запорізьке ВПУ моди і стилю». У конкурсі брали участь 5 представників навчальних закладів, які ведуть підготовку з даної професії. I місце посіла Сімушина Елізабет Георгіївна, учениця ДНЗ «Запорізьке ВПУ моди і стилю».

06 квітня 2017 року проведено II (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів з професії «Флорист» на базі ДНЗ «Запорізьке ВПУ». У конкурсі брали участь 4 представники навчальних закладів, які ведуть підготовку з даної професії. I місце посіла Лісничка Анастасія Віталіївна, учениця ДНЗ «Запорізький професійний ліцей сервісу».

13 квітня 2017 року проведено II (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів із професії «Кондитер» на базі ДНЗ «Запорізький професійний будівельний ліцей». У конкурсі брали участь 5 представників навчальних закладів, які ведуть підготовку з даної професії. I місце посіла Галатова Альона Миколаївна, учениця Бердянського економіко-гуманітарного коледжу Бердянського державного педагогічного університету.

27 квітня 2017 року проведено II (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів з професії «Маляр» на базі ДНЗ «Мелітопольський будівельний центр ПТО». У конкурсі брали участь 5 представників навчальних закладів, які ведуть підготовку з даної професії. I місце посів Радченко Леонід Олександрович, учень ДНЗ «Мелітопольський будівельний центр ПТО».

Результати проведених обласних конкурсів свідчать, що учні мають достатній рівень знань і умінь.

За результатами III етапів Всеукраїнських конкурсів учасники з числа представників професійно-технічних навчальних закладів Запорізької області увійшли у «шістку» кращих, що свідчить про високу та сучасну підготовку кваліфікованих робітників.

«Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування» - IV місце;

«Перукар» - V місце;
«Кондитер» - VI місце;
«Флорист» - III місце;
«Маляр» - V місце.

Відповідно до листа громадської організації «ВОЛДСКІЛЛС Україна» від 27.01.2017 № 01-28 та листа Департаменту освіти і науки Запорізької облдержадміністрації від 10.02.2017 № 03.2-17/0183 розпочато роботу щодо співпраці з «WORLDSKILLS UKRAINE» та участі у міжнародних змаганнях за компетенцією «Зварювальні роботи».

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 27.12.2016 № 1626 «Про затвердження Плану всеукраїнських і міжнародних організаційно-масових заходів з дітьми та учнівською молоддю на 2017 навчальний рік» із 01 по 30 березня 2017 року у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації та професійно-технічних навчальних закладах проведено I етап Всеукраїнської виставки-конкурсу з декоративно-ужиткового та образотворчого мистецтва «Знай і люби свій край». Було представлено експонати у різних номінаціях з 25 навчальних закладів Запорізької області (вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації - 2, професійно-технічні навчальні заклади – 22, Енергодарський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад II-III ступенів - міжшкільний навчально-виробничий комбінат» Енергодарської міської ради Запорізької області).

Експонати-переможці I етапу конкурсу-виставки направлені до КЗ «Запорізький обласний Центр художньо-естетичної творчості учнівської молоді» Запорізької обласної ради для участі в II обласному етапі. Експонат «Спів «О, славетна Україно!» Каракай Катерини, учениці ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище» (керівник Прокоф'єв Є.О.), посів I місце у різновиді «Живопис» і направлений для участі у III Всеукраїнському етапі конкурсу в м. Києві.

Роботи учнів, надані на виставку-конкурс цього року, були наповнені змістовністю, композиційною довершеністю, відрізнялись від експонатів попередніх років сучасною технікою виконання.

У Восьмій Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти-2017» брали участь 10 ПТНЗ та НМЦ ПТО. Директор центру Паржницький О.В. та заступник директора з навчально-виробничої роботи ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» Шулепина Г.Ю. взяли участь у семінарі «Модернізація професійно-технічної освіти України в контексті реалізації Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду на період 2017-2020 роки» і виступили з доповіддю-презентацією «Перші результати впровадження елементів дуальної форми навчання з професії «Токар» у навчально-виробничий процес навчального закладу».

Під час роботи виставки відбулось нагородження лауреатів конкурсу з тематичних номінацій. Золоту медаль отримали НМЦ ПТО, ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище»; ДНЗ «Запорізький правобережний професійний ліцей»; ДНЗ «Мелітопольський будівельний центр професійно-технічної освіти»;

срібну медаль - ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей»;

За творчу працю з підвищення якості освіти дипломами були нагороджені: ДНЗ «Запорізький центр професійно-технічної освіти водного транспорту»; ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище»; ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю»; ДНЗ «Мелітопольське вище професійне училище»; ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище «Моторобудівник».

09 червня 2017 року директор НМЦ ПТО у Запорізькій області Паржницький О.В. був присутній на круглому столі «Роль освітньо-виробничого кластеру в формуванні інноваційної системи професійної освіти регіону», який відбувся на базі ДНЗ «Запорізьке ВПУ моди і стилю».

Учасниками засідання були представники державних та освітніх структур, підприємств, організацій, установ різного рівня.

Мірошниченко К.Б., заступник директора Департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України, начальник відділу змісту освіти і організації навчального процесу, розповіла про перспективи розвитку професійної освіти. А Ничкало Н.Г., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, академік-секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України, інформувала про регіональні освітні системи в державній політиці.

Радкевич В.О., директор Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, приділила увагу науково-методичному супроводу розвитку регіональних систем професійної освіти.

Озерова Т.Я., директор Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації, розповіла про модернізацію системи ПТО Запорізької області в умовах децентралізації.

Під час круглого столу обговорений реальний стан справ і перспектив щодо направлення зусиль соціальних партнерів на реалізацію завдань модернізації професійної освіти, забезпечення ефективної співпраці закладів освіти та підприємств-замовників кадрів.

08-09 червня 2017 року пройшов I Всеукраїнський Форум «Асоціація молодих освітян», який зібрав разом представників освіти з різних регіонів країни, об'єднав молодіжних лідерів України та інституту «ӨРЛЕУ» в Казахстані (у режимі відеозв'язку).

Форум відбувся за ініціативи Громадської організації «Асоціація молодих освітян» Запоріжжя при підтримці Департаменту освіти і науки Запорізької міської ради.

Перший день Форуму пройшов у форматі: TED-конференція, coaching-сесія, Ресха Куча, ART-майстерні, відвідування театру молоді міста Запоріжжя.

Другий день: робота Mentor's Corner (консультації у форматі one-to-one від спікерів Форуму та лідерів АМО), коворкінг «Роль молодих освітян у формуванні нової української школи», екскурсія до історико-культурного комплексу «Запорозька Січ» на острові Хортиця.

По закінченню учасники форуму отримали відповідні сертифікати.

З метою поширення ідеї освіти впродовж життя, забезпечення співробітництва та узгодженості в роботі освітніх структур і кадрових служб підприємств, організацій, установ різного рівня **12 червня 2017 року** на базі ДВНЗ «Запорізький національний технічний університет» відбувся круглий стіл «Освіта дорослих: тенденції розвитку в Запорізькому регіоні».

У роботі круглого столу взяли участь Лук'янова Лариса Борисівна, директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, професор, член-кореспондент НАПН України; Волярська Олена Станіславівна - головний науковий співробітник відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, доктор педагогічних наук, доцент, а також представники державних та освітніх структур, кадрових служб підприємств, організацій, установ. Від Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області взяли участь заступник директора Світлана Петерик та методист Марина Таран.

У рамках проекту «Освітня програма підготовки професіоналів у галузі освіти дорослих включно з питаннями громадянської освіти» **13-14 червня 2017 року** на базі ДВНЗ «Запорізький національний технічний університет» (у приміщенні бібліотеки) проходив тренінг «Як навчати дорослих: шлях до успіху».

Тренери: Аніщенко Олена Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України; Волярська Олена Станіславівна – доктор педагогічних наук, головний науковий співробітник відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Від Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області у тренінгу взяли участь методисти.

Всі учасники виконували теоретичні та креативні практичні завдання незалежно від специфіки професійної діяльності. Протягом двох днів отримали поради, рекомендації, ознайомилися з методами і прийомами

роботи для підвищення ефективності, привабливості навчально-виховної взаємодії у неформальній освіті дорослих.

V. Дослідно-експериментальна робота різного рівня

Дослідно-експериментальна робота за темою «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання» на базі ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» і ПАТ «Мотор Січ» виконується відповідно до наказу МОН України від 16.03.2015 року № 298.

Очікуваними результатами зазначеної роботи є підготовка методичних рекомендацій щодо розроблення та впровадження навчальних планів, програм навчальних модулів і дисциплін на основі модульно-компетентнісного підходу та з урахуванням потреб роботодавців. Іншими словами, в межах дослідно-експериментальної роботи виконується практичний перехід від традиційної системи навчання до модульної з елементами дуальної.

У процесі виконання завдань дослідної роботи проводилась апробація Робочого експериментального навчального плану підготовки кваліфікованих робітників на основі загальної середньої освіти за професією 8211 «Токар» 2, 3, 4, 5 розряду, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 24 жовтня 2014 р. № 1203.

При розробці експериментального навчального плану враховувались основні принципи системи дуального навчання:

- теоретична та практична підготовки поєднані в обсязі 30% на 70% ;
- навчальний план має модульну будову.

Перевагами зазначеного підходу є:

- інтенсифікація та особистісна орієнтація навчального процесу;
- підвищення мотивації учасників навчально-виробничого процесу;
- гнучкість навчальних планів та програм;
- підвищення практичної спрямованості та логічної послідовності змісту навчання;
- стимулювання саморозвитку учнів;
- чіткий поточний контроль засвоєння знань, умінь та навичок;
- об'єктивність оцінювання знань.

На етапі практичної реалізації завдань дослідно-експериментальної роботи виникла необхідність переосмислення процедури організації та проведення ДКА, що призвело до розробки адаптованої структурної моделі підсумкової кваліфікаційної атестації випускників експериментальної групи.

У процесі дослідно-експериментальної роботи розроблено проект ДСПТО нового покоління з професії «Токар», розпочато трансформацію ДНЗ «Запорізьке МВПУ» у ДНЗ «Запорізький промисловий центр професійно-

технічної освіти», розроблено методичне забезпечення предметів відповідно до Робочого експериментального навчального плану з професії «Токар».

За результатами поточного етапу дослідно-експериментальної роботи розроблені пропозиції щодо організації професійної підготовки кваліфікованих робітників.

Гарантією якісної підготовки висококваліфікованих робітничих кадрів є професійна компетентність педагогічних працівників ПТНЗ.

Сприяє формуванню професійної педагогічної культури внутрішня (училищна) система підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, серед завдань якої - забезпечення інтеграції навчального процесу, науки і практики.

Зазначений напрям діяльності є складовою частиною науково-методичної роботи ДНЗ «Запорізьке МВПУ», тому 01.03.2017 року на базі навчального закладу за сприяння НМЦ ПТО у Запорізькій області проведено виїзний день курсів підвищення кваліфікації. Старший викладач кафедри андрагогіки КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради Науменко М.П. та заступник директора з навчально-виробничої роботи ДНЗ «Запорізьке МВПУ» Шулєпина Г.Ю. прочитали інноваційно-бінарну лекцію «Особливості впровадження дуальної системи навчання у навчально-виробничий процес професійної освіти» для майстрів виробничого навчання ПТНЗ області.

З цією ж метою заступник директора з навчально-виробничої роботи ДНЗ «Запорізьке МВПУ» Шулєпина Г.Ю. розповіла слухачам Школи заступників директорів з НВР (організатор НМЦ ПТО у Запорізькій області; дата проведення: 24.05.2017 р.) про досвід навчального закладу щодо особливостей розробки робочих навчальних планів на основі модульно-компетентнісного підходу.

Зважаючи на рівень складності проблем, що вирішувались, суб'єкти дослідно-експериментальної роботи Запорізького регіону брали участь у заходах всеукраїнського та міжнародного рівня щодо обміну досвідом у межах тем, пов'язаних із впровадження елементів дуальної системи навчання.

З метою висвітлення стану дослідно-експериментальної роботи та з метою залучення регіональної педагогічної спільноти до обговорення окремих її питань використовувались газета «Обрій профтехосвіти», сайт НМЦ ПТО у Запорізькій області.

На даному етапі хід експерименту відповідає Програмі дослідно-експериментальної роботи за темою «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання».

Дослідно-експериментальна робота за темою «Управління освітньо-розвивальним середовищем професійно-технічного навчального закладу» проводиться у ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей» відповідно до наказу Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації від 20.05.2015 року № 307.

З вересня 2016 року по червень 2017 року в ліцеї проводились заходи, спрямовані на реалізацію завдань II етапу дослідно-експериментальної роботи:

- працювала творча група за темою «Полікультурна компетенція – умова успішної соціалізації учнів»;
- проведені круглі столи за темами: «Сталий розвиток освітнього потенціалу ліцею – запорука створення позитивного іміджу навчального закладу» (грудень 2016), «Андрагогічні підходи у сучасному освітньому менеджменті й освіті дорослих» (лютий 2017); учасниками круглого столу надані рекомендації;
- здійснювалась робота семінару-практикуму «Розвиток творчих та дослідницьких здібностей учнів на основі технології рішення винахідницьких задач» (протягом року);
- проведені тематичні педради: «Використання потенціалу освітньо-розвивального середовища для розвитку творчих здібностей та практичних навичок ліцеїстів» (листопад 2016), «Розвиток компетентнісної, соціальної і міжкультурної взаємодії учнів в освітньо-розвивальному просторі ліцею»;
- у фаховому журналі «Професійно-технічна освіта» (січень 2017 року) надрукована стаття щодо проведення дослідно-експериментальної роботи з теми «Управління проектною діяльністю державного навчального закладу «Дніпрорудненський професійний ліцей»;
- у квітні 2017 року проведена зустріч із представниками Запорізької АЕС щодо співпраці та цільової підготовки кваліфікованих робітників на базі ДНЗ «Дніпрорудненський ПЛ»;
- з учнями і педагогічними працівниками проведена низка тренінгів щодо реалізації складових освітньо-розвивального середовища професійно-технічного навчального закладу. Накопичений матеріал дасть змогу завершити розробку програми тренінгів.

Ділилися досвідом роботи щодо проведення експерименту:

- у жовтні 2016 року участь у Всеукраїнській конференції Інституту професійно-технічної освіти НАПН України (доповідь директора Осипенка С.М. «Управлінський супровід створення розвивального середовища для підготовки кваліфікованих робітників у ПТНЗ»);
- у грудні 2016 року брали участь в обласному семінарі за темою «Створення власної моделі інноваційного розвитку навчального закладу» (доповідь директора Осипенка С.М. «Інноваційні аспекти в управлінській діяльності сучасного навчального закладу»);
- у березні 2017 року – срібна медаль у Восьмій Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2017»;
- у квітні 2017 року провели Всеукраїнський круглий стіл «Співпраця професійно-технічного навчального закладу з роботодавцями: інноваційні шляхи розвитку соціального партнерства» в Інтернет-форматі за підтримки Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

3 лютого 2017 року в Департаменті професійної освіти Міністерства освіти і науки України з метою узагальнення результатів I етапу дослідно-експериментальної роботи Всеукраїнського рівня «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання на базі закладів професійно-технічної освіти» та вивчення зауважень, пропозицій щодо розширення кількості учасників проведення дослідно-експериментальної роботи і переліку професій проведено Всеукраїнський круглий стіл.

У ході роботи круглого столу відбулася презентація-звіт і Запорізької області, яку представляли Паржницький О.В., директор Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області, Шулепина Г.Ю., заступник директора з навчально-виробничої роботи ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище».

За результатами засідання затверджено рекомендації за підсумками I етапу дослідно-експериментальної роботи Всеукраїнського рівня «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання».

09 лютого 2017 року відбувся Міжнародний методичний телеміст з філією акціонерного товариства «Національний центр підвищення кваліфікації «Өрлеу» Інституту підвищення кваліфікації педагогічних працівників Північно-Казахстанської області, в якому взяв участь Паржницький О.В., директор центру.

Відбулось ознайомлення представників спільноти технічної й професійної освіти Північно-Казахстанської області з ресурсами розвитку, які може запропонувати інститут підвищення кваліфікації, а також презентація електронної газети «MASTER KZ», до складу редакційної колегії якої увійшов Паржницький О.В.

Колеги із Казахстану значну увагу приділяють дослідно-експериментальній роботі з упровадження дуальної системи навчання в професійній освіті, яка проводиться у м. Запоріжжі на базі ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище і ПАТ «Мотор Січ».

26 квітня 2017 року проведений другий Міжнародний методичний телеміст з філією акціонерного товариства «Національний центр підвищення кваліфікації «Өрлеу» Інституту підвищення кваліфікації педагогічних працівників Північно-Казахстанської області. Директор центру Паржницький О.В. виступив із доповіддю-презентацією «Професійна підготовка кваліфікованих робітників з використанням елементів дуальної системи навчання». З урахуванням взаємного інтересу розвитку професійної освіти в Казахстані та Україні співпраця на рівні методичного супроводу є найважливішою складовою підготовки кваліфікованих робітників.

VI. Робота з педагогічними кадрами

Одним із пріоритетних методичних напрямів є робота з педагогічними

кадрами, зокрема з молодими спеціалістами. Наразі у всіх професійно-технічних навчальних закладах області працюють Школи молодого педагога, майстра виробничого навчання; Школи педагогічної майстерності за спеціально розробленими програмами, затвердженою тематикою занять. Практичну допомогу педагоги-початківці отримують на індивідуальних та колективних консультаціях, на засіданнях методичних комісій від досвідчених педагогів-наставників. Наставництво не тільки допомагає у професійному становленні молодого педагога, а й стимулює досвідченого педагога по-новому подивитися на свою діяльність й оцінити її результати.

На базі центру організована і спланована робота шкіл: «Школа молодих майстрів виробничого навчання», «Школа молодих педагогічних працівників ПТНЗ». Форми і методи роботи з педагогами різноманітні: індивідуальні бесіди, семінари-практикуми, вебінари, відкриті уроки з використанням сучасних педагогічних і виробничих технологій, майстер-класи, тренінги, науково-практичні конференції.

Організована робота обласних експертних груп з предметів гуманітарної підготовки, проведено 17 засідань.

Головна мета діяльності творчих груп – об'єднання креативних педагогів-одномудців, які через дослідницьку діяльність та її результативність впливатимуть на якість навчально-виховного процесу.

У 2016-2017 навчальному році експертні творчі групи продовжили свою діяльність: під керівництвом методистів центру видано методичні листи щодо викладання предметів гуманітарної підготовки у поточному навчальному році.

На обласних семінарах-практикумах пройшли презентації методичних рекомендацій творчих груп викладачів історії м. Запоріжжя, української мови та літератури м. Мелітополя, іноземної мови м. Запоріжжя, зарубіжної літератури м. Запоріжжя. Найбільш успішною є діяльність експертних творчих груп викладачів історії м. Мелітополя і м. Запоріжжя, викладачів української мови м. Мелітополя, іноземної мови м. Запоріжжя. Учасники творчих груп відвідують та проводять відкриті уроки і позакласні заходи, надають експертний висновок про рівень професійної діяльності педагогічних працівників ПТНЗ, вивчають та розповсюджують перспективний досвід своїх колег, готують методичні матеріали за обраною темою до публікації. Методисти центру надавали методичну допомогу щодо компонування змісту матеріалів та їх оформлення.

Експертними творчими групами підготовлені:

- методичні рекомендації з викладання англійської мови в професійно-технічних навчальних закладах «Професійна мозаїка» (з досвіду роботи експертної творчої групи викладачів іноземної мови м. Запоріжжя);
- методичний альманах узагальнення досвіду роботи викладачів історії з національно-патріотичного виховання на уроках історії та у

позаурочній діяльності. Практичні матеріали з досвіду роботи експертної творчої групи викладачів суспільних дисциплін м. Запоріжжя;

- методична скарбничка (з досвіду роботи експертної творчої групи викладачів зарубіжної літератури м. Запоріжжя);

- методичні рекомендації щодо проведення уроків літератури рідного краю. «Інтеркультурна веселка» (з досвіду роботи експертної творчої групи викладачів української мови та літератури м. Мелітополя).

У центрі укладений каталог передового педагогічного досвіду педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів області.

Результати творчої праці, досвід кращих педагогів ПТНЗ представлені у методичних альманахах, зразками методичних розробок, методичних рекомендацій.

Наприкінці навчального року всі ПТНЗ проводять методичні фестивалі, методичні тижні, методичні марафони, на яких організовані виставки педагогічних надбань на тему «Педагогічні ідеї та знахідки», «Дивограй педагогічної майстерності». Творчою групою викладачів історії, зарубіжної літератури м. Запоріжжя видано методичний альманах на допомогу викладачам щодо роботи з обдарованими учнями на уроках та в позаурочній діяльності. Творча група викладачів історії м. Мелітополя уклала методичний збірник з досвіду роботи викладачів групи за темою: «Патріотичне виховання на уроках та в позаурочній роботі з історії». Методисти центру надавали допомогу щодо формування змісту матеріалів та їх оформлення.

У методичному альманасі «Від атестації до атестації» узагальнений досвід роботи кращих педагогічних працівників ДНЗ «ЗВПУ «Моторобудівник», альманах «Інноваційна педагогічна діяльність як особливий вид творчої діяльності педагога» містить матеріали з досвіду роботи педагогічних працівників «Я так працюю» ДНЗ «Багатопрофільний центр професійно-технічної освіти». Заслужують на увагу методичні альманахи ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей».

Здійснюється методичний супровід підвищення кваліфікації педагогічних працівників та контроль за виконанням наказу від 29.11.2016 № 0864 «Про підвищення кваліфікації педагогічних працівників та керівних кадрів освіти Запорізької області у 2017 році на базі КЗ «ЗОШПО» ЗОР.

Відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 30.04.2014 № 535 «Про затвердження Порядку підвищення кваліфікації педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів», від 23.10.2014 № 1199 «Про затвердження переліку професійно-технічних навчальних закладів для стажування майстрів виробничого навчання, педагогів професійного навчання та викладачів спеціальних предметів ПТНЗ» узагальнено потреби закладів-замовників на 2017 рік у підвищенні кваліфікації педагогічних працівників ПТНЗ на базі закладів-виконавців. Проведено збір заявок на проходження підвищення кваліфікації педагогічних

працівників ПТНЗ на 2017 рік у ЗОШПО, підготовлена зведена заявка на проходження курсової перепідготовки 418 педагогічних працівників, з них: керівники ПТНЗ - 29, викладачі спецдисциплін - 98, майстри виробничого навчання - 118, викладачі загальноосвітніх дисциплін - 138, інші - 35.

Удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів області, формування та розвиток креативності у виборі змісту, форм, методів і засобів навчання, максимальне використання сучасних освітніх і виробничих технологій – у центрі уваги методистів.

Сьогодні навчальний процес неможливо уявити без упровадження освітніх технологій. Але важливо не просто упроваджувати їх, але й здійснювати постійний моніторинг їх ефективності, вибирати ті форми, методи й прийоми навчання, які забезпечують максимальну результативність.

Звичайно, якість освіти залежить значною мірою від активності того, хто навчається, від бажання учня розвиватись і самовдосконалюватись, від здатності та готовності використовувати набуті знання тощо. З іншого боку, отримання якісної освіти в ПТНЗ безпосередньо залежить від кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, навчально-методичних ресурсів.

На сьогодні онлайн-ресурси є потужним методичним і дидактичним інструментарієм для організації цікавого і розвиваючого процесу навчання, підвищення ефективності уроку, мотивації учнів до оволодіння знаннями, підготовки професійно-мобільного кваліфікованого робітника та трансформації освітнього простору, який більшою мірою перемістився до мережі Інтернет.

Успішно впроваджуються у навчально-виробничий процес інноваційні освітні технології: хмарні технології, «Web-квест», кейс-технологія, мультимедійні технології; новітня технологія презентацій «Скрайбінг», «MediaCoder» тощо.

На сьогодні у ПТНЗ немає жодного педагога, який би не прагнув до вершин педагогічної майстерності у своїй професії. Ефективне використання сучасних технологій навчання «на висоті» у ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище». Методичний марафон (січень 2017 року), проведений у цьому закладі, без перебільшення, став знаковим для педагогічних працівників училища і був присвячений інтерактивним технологіям і методам навчання. Методист училища Кулинич О. А. презентувала всім присутнім віртуальний методичний кабінет, нагадала загальні вимоги до уроків із застосуванням інтерактивних технологій, наголосила на тому, що педагогічні працівники училища вже давно і плідно працюють над застосуванням інтерактивних методів і прийомів, тому і виникла потреба узагальнити цей досвід, поділитися з колегами корисними знахідками у широкому колі колег. Проведено за навчальний рік шість майстер-класів,

метою яких було ознайомити педагогів з порядком створення, розвитку і використання блогів, застосування різноманітних хмарних сервісів (Google форм і платформи Learningapps.org), роботою в програмі комп'ютерного тестування MyTestX; поповнено постійно діючу виставку «Методичних альманахів», родзинкою яких у цьому році стали кращі методичні розробки відкритих уроків викладачів і майстрів виробничого навчання.

Педагогічному колективу методист презентувала «STEM-освіту». Цей напрям називають «перевернуте навчання», при якому в навчальних програмах посилюється природничо-науковий компонент та використовуються інноваційні технології. STEM-освіта готує учнів до успішного працевлаштування, вимагає різних і більш технічно складних навичок, зокрема із застосуванням математичних знань і наукових понять.

У ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище «Моторобудівник» у січні кожного року стало традицією проводити методичні тижні, що передбачають пропаганду перспективного педагогічного досвіду, обмін досвідом роботи з упровадження нових педагогічних знахідок. У цей період педагогічні працівники навчального закладу ознайомлюються з кращими зразками педагогічного досвіду, нестандартними формами проведення занять та іншими формами навчально-виробничої та виховної роботи, які виходять за межі традицій та загальних стереотипів. Викладачі та майстри виробничого навчання презентують свої методичні портфолію та виступають з творчими звітами про методичну діяльність у міжквартальний період.

На семінарі-практикумі методистів ПТНЗ (травень 2017 року), який проведений на базі навчального закладу, презентовано систему роботи викладачів із хмарними технологіями, використання технологічних прийомів медіадидактик для підвищення ефективності уроків спецпредметів. Упровадження інформаційно-комп'ютерних технологій у навчально-виробничий процес є доцільним і перспективним. Адже завдяки використанню ІКТ навчальне середовище стає доступнішим для учнів.

У ДНЗ «Запорізький правобережний професійний ліцей» широко використовуються Google форми та технології Web 2.0 для організації навчального процесу і розширення функціоналу персональних блогів. Започаткований і вдало проведений у ліцеї Чемпіонат престижності робітничих професій «Молоді професіонали» за методикою міжнародної асоціації World Skills викликав інтерес не тільки в учнів, а і в роботодавців. Саме Інтернет-сервіси, онлайн-ресурси, хмарні технології дозволяють педагогам урізноманітнити навчальний процес, зробити його ефективнішим, а це позитивно впливає на мотивацію навчальної діяльності учнів.

Використовується електронна інтерактивна дошка на уроках загальноосвітньої та професійно-теоретичної підготовки у ДНЗ «Михайлівське вище професійне училище», ДНЗ «Запорізький правобережний професійний ліцей», ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю», ДНЗ

«Запорізький політехнічний центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище».

Важливим напрямом у роботі з педагогічними кадрами є сприяння підвищенню рівня професійної компетентності педагогічних працівників ПТНЗ. Це першочергове завдання центру, яке підлягає вирішенню в ході реалізації нової єдиної методичної теми на наступні два роки.

VII. Формування єдиного інформаційного простору, видавнича діяльність

Ефективне використання Інтернет-ресурсу в освітній діяльності в умовах швидкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій є пріоритетним у роботі Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області. У центрі створено новий доступ до мережі Інтернет (оптичне підключення, 2 точки доступу Wi-Fi).

Налагоджений для спілкування Skype-зв'язок. Є доступ до баз даних в Інтернет середовищі.

Оприлюднено на сайті 236 статей педагогічних працівників центру і ПТНЗ.

Діє віртуальний методичний кабінет, своєчасно наповнюються матеріалами вкладки «Віртуальний лекторій», «Вебінари», «Вебінари партнерів», «Газета «Обрій ПТО», «Семінари», «Фонд публікацій працівників ПТНЗ», «Олімпіади».

Усі ПТНЗ області мають сайти. Центр щоквартально проводить моніторинг сайтів, за результатами якого підготовлено методичні рекомендації щодо наповнення сайтів інформацією. Слід відмітити відсутність реклами на більшості сайтах.

За результатами моніторингу сайтів ПТНЗ кращими є сайти за насиченістю інформацією, зручності інтерфейсу, дизайну ДНЗ «Чубарівський центр ПТО», ДНЗ «Михайлівське ВПУ», ДНЗ «Запорізьке ВПУ моди і стилю», ДНЗ «Мелітопольське ВПУ», ДНЗ «Мелітопольський професійний аграрний ліцей».

Створено канал НМЦ ПТО у Запорізькій області на сервісі **youtube**.

Вагомим напрямом роботи центру є інформаційно-видавнича діяльність, спрямована на покращення іміджу професійно-технічної освіти області, розповсюдження кращого педагогічного досвіду та удосконалення методичної роботи.

На сторінках інформаційно-методичного бюлетеня «**Профтехосвіта Запоріжжя**» висвітлюються новинки у сфері ПТО, кращий досвід роботи педагогів ПТНЗ області. У червні 2017 року це видання зареєстроване і матиме назву: вісник «Професійна освіта Запоріжжя».

Протягом навчального року викладачами та майстрами виробничого навчання розроблено:

Електронні методичні посібники	- 46
Пакети тестових завдань	- 47
Електронні інструкційні картки	- 4
Методичні розробки уроків	- 18
Електронний довідник	- 1
Інтерактивна гра	- 1
Електронний зошит для самоконтролю знань	- 1
Електронний атлас	- 1

У 2016-2017 році н.р. схвалено до поширення та друку науково-методичною радою НМЦ ПТО у Запорізькій області **25 примірників навчально-методичної літератури:**

методичні посібники – 2;
методичні рекомендації – 19;
методичні розробки – 2;
методичний альманах – 2;

5 - електронні засоби навчального призначення:

навчальні посібники – 1;
презентації – 2;
тестові завдання – 1.
електронний посібник-квест – 1.

Газета «**Обрій профтехосвіти**» є висвітлювачем подій, якими живе система ПТО Запорізької області, здійснено випуск 10 номерів. Формування змісту газети забезпечується інформаційними та методичними матеріалами, які надаються педагогічними працівниками ПТНЗ області.

VIII. Моніторинг якості освіти

Методичний супровід моніторингових досліджень

У 2016-2017 навчальному році моніторинги проведені з використанням Google форм, розміщених на сайті центру в розділі «Методичний кабінет».

На виконання наказу Департаменту освіти і науки Запорізької облдержадміністрації від 10.10. 2016 № 0730 «Про залучення Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області до виконання окремих питань» у січні 2017 року проведено моніторингове дослідження рівня навчальних досягнень і якості знань учнів із предметів загальноосвітньої, професійно-теоретичної, професійно-практичної підготовки за I семестр 2016-2017 навчального року.

Мета моніторингу: отримання об'єктивної інформації про рівень навчальних досягнень та якість знань учнів професійно-технічних навчальних закладів області.

Загальноосвітня підготовка

Аналіз результатів навчальної діяльності із загальноосвітніх дисциплін показав, що **22,1 %** учнів мають початковий рівень знань, **56,9%** – середній рівень, **18,6%** – достатній, **1,6%** – високий. Загальний середній бал складає **5,8**. Якість знань з предметів загальноосвітньої підготовки складає **21%**. Середній показник успішності – **98 %**. Відповідно до проведеного аналізу встановлено, що найбільша кількість учнів мають середній рівень знань.

У розрізі навчальних закладів найвищі результати в учнів ДНЗ «Дніпрорудненський ПЛ» (середній бал – 7; якість знань 55 %), ДНЗ «Веселівський ПАЛ» (**6; 51%**), ДНЗ «Запорізьке ВПУ» (**6; 42 %**), ДНЗ «Михайлівське ВПУ» (**5; 41%**).

Найбільша кількість учнів, які показали високий рівень знань, навчаються у ДНЗ «Осипенківський ПАЛ» (**11%**), ДНЗ «Запорізький БЦПТО» (**7%**), ДНЗ «Великобілозерський ПАЛ» (**6%**).

Найнижчі показники в учнів

ДНЗ «Оріхівський ПЛ (середній бал – **4,2**, якість знань **4 %**),
ДНЗ «Мелітопольське ВПУ» (**5,4; 8,8%**),
ДНЗ «Мелітопольський ПАЛ» (**5; 9%**).

Найбільша кількість учнів, які мають початковий рівень знань, навчаються у

ДНЗ «Мелітопольський БЦПТО» (**42%**),
ДНЗ «Багатопрофільний ЦПТО» (**40,8%**),
ДНЗ «Мелітопольський ТПЛ (**39%**),
ДНЗ «Запорізький ПЛС» (**36,32 %**).

Найменша кількість учнів відповідного рівня у

ДНЗ «Мелітопольський ПЛЗТ» (**0%**),
ДНЗ «Дніпрорудненський ПЛ» (**1%**),
ДНЗ «Запорізький ЦПТОВТ» (**2,5 %**),
ДНЗ «Веселівський ПАЛ» (**3%**),
ДНЗ «Мелітопольський ПАЛ» (**3%**).

Професійно-теоретична підготовка

Аналіз рівня навчальних досягнень і якості знань учнів ПТНЗ із предметів професійно-теоретичної підготовки проводився серед **13119** учнів.

За підсумками його проведення виявилось, що **високий рівень** навчальних досягнень мають учні:

ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище» - **83 учні (19.1%)**;
ДНЗ «Запорізький професійний промисловий ліцей» - **68 учнів (18.2%)**;
ДНЗ «Мелітопольський професійний ліцей» - **37 учнів (12.5%)**;
ДНЗ «Чубарівський професійний аграрний ліцей» - **46 учнів (10%)**;
ДНЗ «Запорізький професійний будівельний ліцей» - **32 учні (10%)**;
ДНЗ «Запорізький правобережний професійний ліцей» - **27 учнів (9.6%)**.
ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю» - **49 учнів (9%)**;

ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей» - **36 учнів (8%)**;
ДНЗ «Бердянський машинобудівний професійний ліцей» - **34 учні (7%)**;
ДНЗ «Багатопрофільний центр професійно-технічної освіти» - **31 учень (5.9 %)**;

Достатній рівень навчальних досягнень: ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю» - **386 учнів (69%)**;

ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище» - **241 учень (55.5%)**;

ДНЗ «Запорізьке вище індустріально-політехнічне училище» - **217 учнів (60 %)**;

ДНЗ «Запорізький центр професійно-технічної освіти водного транспорту» - **219 учнів (57.5%)**;

ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище «Моторобудівник» - **182 учні (48%)**;

ДНЗ «Запорізький професійний ліцей залізничного транспорту» - **189 учнів (46%)**.

55.2% - середній рівень навчальних досягнень (кожен 2-й учень).

Початковий рівень навчальних досягнень

ДНЗ «Мелітопольське вище професійне училище» - **62 учні (33.9%)**;

ДНЗ «Оріхівський професійний ліцей» - **22 учні (13.5%)**;

ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» - **42 учні (7.4%)**;

ДНЗ «Мелітопольський професійний ліцей» - **20 учнів (6.7%)**.

ДНЗ «Бердянський центр професійно-технічної освіти» - **26 учнів (5.79%)**;

Неатестовані учні з трьох і більше предметів

ДНЗ «Веселівський професійний аграрний ліцей» - **13 учнів (9%)**;

ДНЗ «Запорізький професійний будівельний ліцей» - **21 учень (6%)**;

ДНЗ «Запорізький професійний торгово-кулінарний ліцей» - **13 учнів (3.5%)**.

ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище «Моторобудівник» - **16 учнів (3%)**;

Найкращий результат успішності:

ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю» - **100%**;

ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей» - **100%**;

ДНЗ «Бердянський машинобудівний професійний ліцей» - **100%**;

ДНЗ «Великобілозерський професійний аграрний ліцей» - **100%**;

ДНЗ «Осипенківський професійний аграрний ліцей» - **100%**.

Найбільший показник якості знань у таких професійно-технічних навчальних закладах:

ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю» - **100%**;

ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище» - **74.7%**;

ДНЗ «Запорізьке вище індустріально-політехнічне училище» - **68%**;

ДНЗ «Запорізький центр професійно-технічної освіти водного транспорту» - **61.4%**.

Найнижчий показник якості:

ДНЗ «Оріхівський професійний ліцей» - **13.5%**;

ДНЗ «Мелітопольське вище професійне училище» - **10.9%**.

Середній бал навчальних досягнень у:

ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище» - **8.3**;

ДНЗ «Михайлівське вище професійне училище» - **8.0**;

ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю» - **8.0**;

ДНЗ «Запорізьке вище індустріально-політехнічне училище» - **8.0**;

ДНЗ «Запорізький центр професійно-технічної освіти водного транспорту» - **7.8**;

ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» - **7.7**.

24% учнів (кожен 4-й учень) мають початковий рівень, більше **1.2%** учнів неатестовані з трьох і більше предметів.

Професійно-практична підготовка

У розрізі навчальних закладів **високий рівень** навчальних досягнень мають учні:

ДНЗ «Запорізький професійний торгово-кулінарний ліцей» - **187** учнів (**48.2%**);

ДНЗ «Запорізький професійний промисловий ліцей» - **151** учень (**40.38%**).

ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» - **225** учнів (**40.3%**);

ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей» - **162** учні (**34%**)

Достатній рівень навчальних досягнень:

ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю» - **382** учні (**69%**);

ДНЗ «Запорізький центр професійно-технічної освіти водного транспорту» - **282** учні (**75.4%**);

ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище» - **270** учнів (**62.2%**);

ДНЗ «Михайлівське вище професійне училище» - **269** учнів (**61.8%**);

ДНЗ «Бердянський центр професійно-технічної освіти» - **257** учнів (**57.24%**);

ДНЗ «Мелітопольський торгово-професійний ліцей» - **234** учні (**65%**);

ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище «Моторобудівник» - **248** учнів (**65%**).

Початковий рівень навчальних досягнень:

ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» - **17** учнів (**3.1%**);

ДНЗ «Мелітопольський професійний ліцей» - **16** учнів (**5.4%**);

ДНЗ «Бердянський центр професійно-технічної освіти» - **16** учнів (**3.56%**);

Неатестовані учні:

ДНЗ «Запорізький професійний будівельний ліцей» - **37** учнів (**10%**);

ДНЗ «Запорізький професійний ліцей» - **28** учнів (**8%**);

ДНЗ «Запорізький професійний торгово-кулінарний ліцей» - **14** учнів (**3.6%**);

ДНЗ «Запорізьке вище індустріально-політехнічне училище» - **11** учнів (**3%**).

Найкращий результат успішності:

ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей» - **100%**;

ДНЗ «Бердянський машинобудівний професійний ліцей» - **100%**;

ДНЗ «Мелітопольський професійний аграрний ліцей» - **100%**;
 ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю» - **100%**;
 ДНЗ «Запорізький професійний промисловий ліцей» - **100%**;
 ДНЗ «Якимівський професійний аграрний ліцей» - **100%**;
 ДНЗ «Осипенківський професійний аграрний ліцей» - **100%**;
 ДНЗ «Василівський професійний ліцей» - **100%**;
 ДНЗ «Великобілозерський професійний аграрний ліцей» - **100%**;
 ДНЗ «Запорізький професійний ліцей залізничного транспорту» - **100%**;
 ДНЗ «Мелітопольське вище професійне училище» - **100%**;
 ДНЗ «Запорізький професійний ліцей сервісу» - **100%**.
Найбільший показник якості знань:
 ДНЗ «Запорізький професійний будівельний ліцей» - **96%**;
 ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей» - **92%**;
 ДНЗ «Запорізький центр професійно-технічної освіти водного транспорту» - **91.7%**;
 ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище» - **89.6%**;
 ДНЗ «Запорізьке вище індустріально-політехнічне училище» - **87%**;
 ДНЗ «Запорізький професійний будівельний ліцей» - **87%**;
 ДНЗ «Мелітопольський торгово-професійний ліцей» - **86%**;
 ДНЗ «Запорізький професійний промисловий ліцей» - **84.2%**;
 ДНЗ «Михайлівське вище професійне училище» - **83.8%**;
 ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» - **83.8%**;
Середній бал навчальних досягнень учнів: (у цілому становить 7,0 балів),
 ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей» - **9**;
 ДНЗ «Запорізький професійний будівельний ліцей» - **9**;
 ДНЗ «Запорізький професійний ліцей сервісу» - **8.9**;
 ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище» - **8.8**;
 ДНЗ «Запорізький професійний промисловий ліцей» - **8.5**;
 ДНЗ «Запорізький професійний торгово-кулінарний ліцей» - **8.4**;
 ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» - **8.2**.

Результати проведених моніторингових досліджень треба врахувати при плануванні методичної роботи: необхідно посилити роботу з молодими викладачами і майстрами виробничого навчання; запланувати функціонування школи передового досвіду для роботи з початківцями; провести глибокий аналіз успішності учнів; організувати обговорення результатів моніторингу в педагогічних колективах, на семінарах-практикумах, також враховувати результати моніторингу при атестації викладачів та майстрів виробничого навчання.

Проведено збір та узагальнення баз даних «Паспорт бібліотеки» станом на 01.01.2017 року. Маємо вичерпну інформацію про кадрове та матеріально-технічне забезпечення бібліотек 34 ПТНЗ області.

У ПТНЗ області працюють 39 бібліотечних працівників. Проаналізовано склад бібліотекарів ПТНЗ за віком:

- найбільша частка – бібліотекарі віком від 41 до 50 років – 33.4 % та від 51 до 60 років – 25.6 %;
- бібліотекарі віком до 30 років – 7.7 %;
- бібліотекарі віком від 31 до 40 років – 12.8 %;
- бібліотекарі віком від 60 років – 20.5 %.

Склад бібліотекарів за освітою:

- вища освіта – 27 осіб (69.3 %);
- незакінчена вища освіта – 2 особи (5.2 %);
- середньо-спеціальна – 9 осіб (23.0 %);
- ПТНЗ – 1 особа (2.5 %);
- середня освіта – 0 осіб.

Склад бібліотекарів ПТНЗ за стажем роботи у навчальному закладі:

- до 5 років працює 10 осіб (25.7 %);
- від 5 до 10 років - 3 особи (7.6 %);
- від 11 до 20 років - 16 осіб (41.0 %);
- від 21 до 30 років - 4 особи (10.3 %);
- більше 30 років - 6 осіб (15.4 %).

Підвищення кваліфікації за останні 5 років пройшли 30 бібліотекарів, що складає 77 %.

Моніторинг володіння бібліотекарями ПТНЗ області знаннями та вміннями користування ІКТ показав, що 14 осіб (35.8 %) володіють комп'ютером на професійному рівні, на початковому рівні – 22 особи (56.5 %), не володіють комп'ютером 3 особи (7.7 %).

Бібліотеки ПТНЗ області мають 63 комп'ютера. Доступ до мережі Інтернет є в 28 бібліотеках. Функції копіювання, сканування, друкування матеріалів виконуються у бібліотеках за допомогою наступної оргтехніки:

- принтери – 20 одиниць;
- сканери - 11 одиниць;
- ксерокси - 11 одиниць .

У бібліотеках ПТНЗ використовуються 3 мультимедійних проектори, за допомогою яких користувачі мають можливість ознайомитися з електронними засобами навчання, з різноманітними презентаціями.

Проблема забезпечення ПТНЗ сучасною навчальною літературою із спецпредметів вирішується також через створення, придбання та активне використання електронних засобів навчання. Бібліотеки ПТНЗ мають 2317 примірників електронних освітніх засобів навчання, які надають інформацію про сучасні виробничі технології та матеріали.

У 2016 році ПТНЗ області отримали підручники у кількості 3246 примірників, серед них:

- за бюджетні кошти 2689 примірників навчальної літератури. Це підручники зі спеціальних предметів, отримані від МОН України;
- позабюджетні кошти 45 примірників, що складає 0,01 % від загальної кількості підручників. Відсоток дуже малий, але слід зазначити, що використання позабюджетних коштів на придбання навчальної літератури – це показник зацікавленості керівництва навчального закладу в якісній підготовці робітничих кадрів;
- за кошти спонсорів – 512 примірників. Кількість невелика, але це можливість використовувати різні джерела придбання підручників.

Встановлено, що загальна кількість користувачів бібліотек ПТНЗ складає 14473 особи (93%) при контингенті 15644 особи. Такий показник свідчить про високий рівень використання бібліотечного фонду учнями та працівниками ПТНЗ у навчальному процесі. Серед учнів користувачами бібліотек є 95 %, серед педагогів – 95%, серед інших працівників – 64%.

Однак виявлені недоліки у кадровому забезпеченні бібліотек ПТНЗ: нефахова освіта, низький рівень володіння ІКТ.

Визначено недостатній рівень забезпечення бібліотек підручниками (83%), отриманих від МОН України. Проблема вирішується через придбання навчальної літератури за позабюджетні кошти, створення власних електронних засобів навчання, використання Інтернет-ресурсів та матеріалів фахових періодичних видань.

Моніторинг засвідчив високий показник кількості користувачів бібліотек – 93% від загального контингенту учнів і працівників ПТНЗ.

Проведений **моніторинг працевлаштування** випускників професійно-технічних навчальних закладів області за 2016 рік. Результати такі: працевлаштовано за отриманою професією СПТУ – 75.7%; ПТУ – 76.9%; ТУ – 82.1%. Створена електронна база контингенту і працевлаштування учнів ПТНЗ за 2016 рік.

Відповідно до плану роботи НМЦ ПТО у Запорізькій області здійснено **моніторинг стану методичної роботи** за 2016-2017 навчальний рік із метою узагальнення та систематизації підсумків методичної роботи в професійно-технічних навчальних закладах області.

Матеріали надали 33 ПТНЗ області.

Не брали участь у моніторинговому дослідженні ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю» та ДНЗ «Оріхівський професійний ліцей».

Моніторинг здійснювався за такими напрямками:

1. Робота за єдиною методичною проблемою навчального закладу.
2. Організаційно-методична робота методичного кабінету.
3. Планування та робота педагогічної ради.
4. Робота з педагогічними кадрами.
5. Науково-методична, дослідно-експериментальна робота.

6. Упровадження в навчально-виховний процес інноваційних освітніх технологій.

7. Формування єдиного інформаційного простору, видавнича діяльність.

Усі ПТНЗ області закінчили працювати над методичними проблемами, пов'язаними з педагогікою толерантності, проведені підсумкові методичні заходи. Над новою методичною проблемою, яку визначено за результатами онлайн голосування на сайті центру, почнуть працювати професійно-технічні навчальні заклади з 2017-2018 навчального року. Нині визначаються етапи, розробляються заходи з реалізації методичної теми на два роки.

За результатами моніторингу реалізація єдиної методичної проблеми у ПТНЗ знайшла своє відображення в усіх формах методичної роботи, виноситься на обговорення педагогічної ради, інструктивно-методичних нарад, методичних комісій, семінарів, практичних конференцій тощо:

- педагогічні читання – **90.9%**;
- круглий стіл – **93.9%**;
- науково-практична конференція – **48.5%**;
- презентації – **97%**;
- педагогічна рада – **100%**;
- фестиваль педагогічної майстерності – **30.3%**;
- панорама педагогічних ідей – **21.2%**;
- семінари – **90.9%**;
- вебінари – **63.6%**;
- тренінги – **3%**.

Заслуговує на увагу робота над єдиною методичною проблемою у таких ПТНЗ:

- ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей»,
- ДНЗ «Михайлівське вище професійне училище»,
- ДНЗ «Запорізький правобережний професійний ліцей»,
- ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище»,
- ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище «Моторобудівник»,
- ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище»,
- ДНЗ «Запорізький центр професійно-технічної освіти водного транспорту» ,
- ДНЗ «Бердянський центр професійно-технічної освіти»,
- ДНЗ «Мелітопольський будівельний центр професійно-технічної освіти»,
- ДНЗ «Запорізький професійний будівельний ліцей»,
- ДНЗ «Мелітопольське вище професійне училище»,
- ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище сфери послуг»,
- ДНЗ «Багатопрофільний центр професійно-технічної освіти»,
- ДНЗ «Запорізький політехнічний центр професійно-технічної освіти».
- ДНЗ «Запорізький професійний ліцей залізничного транспорту»,

ДНЗ «Запорізький професійний промисловий ліцей».

Організація належної роботи методичного кабінету є важливою складовою діяльності методиста. Методичні кабінети розміщені в окремих приміщеннях, обладнані тематичними стендами, сучасними меблями, комп'ютерною технікою.

Наявність оснащених методичних кабінетів у ПТНЗ області – **90.9%**, немає методичних кабінетів у навчальних закладах – **9.1%**.

Ефективність роботи методичного кабінету (за кількістю поставлених балів методистами) визначена так:

1 – 1 (1.3%);

2 – 0 (0%);

3 – 3 (9.1%);

4 – 21 (63.6%);

5 – 8 (24.2%).

Одним із важливих напрямків роботи методичної служби є робота з педагогічними кадрами, особливо з молодими викладачами і майстрами виробничого навчання, надання допомоги у їх професійному зростанні, розвитку фахової компетентності.

У всіх ПТНЗ діє Школа молодого викладача, кількість слухачів – **104**; проведено **192** засідання за навчальний рік; у Школі молодого майстра виробничого навчання **87** осіб, проведено **182** засідання.

Для ефективної організації роботи професійно-технічного навчального закладу створена педагогічна рада, робота якої проводиться відповідно до плану. Проведений моніторинг показав, що при плануванні необхідно урізноманітнити тематику засідань, звернувши увагу на актуальність, практичну значимість теми.

Найбільш поширеними були питання аналізу навчально-виробничої роботи за семестр і за рік, стану працевлаштування випускників, аналізу директорських контрольних робіт, державної підсумкової атестації із загальноосвітніх предметів та державної кваліфікаційної атестації, впровадження новітніх педагогічних і виробничих технологій у навчально-виробничий процес.

Розвитку професійної майстерності, педагогічної творчості, розширенню інформаційного простору сприяли проведені відкриті уроки, вебінари, майстер-класи, конкурси, тренінги, олімпіади та інші заходи.

За 2016-2017 н.р. проведено **763 відкритих уроків**: із загальноосвітніх дисциплін – **234** уроки; професійно-теоретичної підготовки – **178** уроків; виробничого навчання – **197** уроків; майстер-класів – **154**.

Із метою удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників, оволодіння ними сучасними інформаційно-комунікаційними, освітніми та виробничими технологіями проведено:

семінарів-практикумів - **300**; вебінарів - **227**; науково-практичних конференцій - **42**; педагогічних читань – **131**, методичних тижнів - **86**, предметних тижнів – **115**; тижнів професійної майстерності – **146**.

У порівнянні з минулим роком збільшилася кількість конкурсів фахової та професійної майстерності серед учнів ПТНЗ – **123**, серед майстрів виробничого навчання – **24**;

обласні та Всеукраїнські предметні конкурси – **136**;

олімпіади із загальноосвітньої підготовки – **123**;

олімпіади з професійної підготовки – **69**.

Належно організована робота з виявлення, вивчення і впровадження передового педагогічного досвіду. У звітах названі педагоги та тематика їх досвіду, який вивчався протягом року.

Заслуговує на увагу виставкова діяльність ПТНЗ, зокрема, участь у Міжнародних виставках «Інноватика в сучасній освіті», «Сучасні заклади освіти». Лідерами в цьому напрямку є ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище», ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей», ДНЗ «Запорізький правобережний професійний ліцей», ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище», ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище «Моторобудівник», ДНЗ «Мелітопольське вище професійне училище», ДНЗ «Мелітопольський будівельний центр професійно-технічної освіти», ДНЗ «Запорізький центр професійно-технічної освіти водного транспорту».

Суттєво покращилася видавнича діяльність. Кращі матеріали з досвіду роботи педагогічних працівників друкувалися у фахових виданнях, розглянуті й схвалені до друку науково-методичною радою центру.

Виходячи із вищезазначеного, педагогічним колективам рекомендовано проаналізувати якість і результативність методичної роботи, чітко спланувати роботу не лише з молодими педагогами, а і з досвідченими через роботу шкіл педагогічної майстерності. На засіданнях педагогічних рад розглядати питання, що стосуються організації методичної роботи у навчальному закладі.

ІХ. Проведення обласних та регіональних виховних заходів

У професійно-технічних навчальних закладах Запорізької області склалась система виховної та соціальної роботи з майбутніми кваліфікованими робітниками, яка охоплює заняття з теоретичного, виробничого навчання та позаурочної зайнятості. Тому виховна діяльність та позаурочна зайнятість учнів у професійно-технічних навчальних закладах є одним з пріоритетних напрямків.

Науково-методичним центром професійно-технічної освіти у Запорізькій області створюються соціально-педагогічні умови, проводяться методичні та організаційні заходи з різних напрямків виховної роботи з метою реалізації Програми «Освіта України ХХІ століття» та Концепції

національно-патріотичного виховування дітей та молоді.

На виконання вищезазначених програм та з метою формування шанобливого ставлення до національних цінностей рідного краю, популяризації національної пісні як однієї із складових української культури та залучення до творчості обдарованих учнів центром проведено **29 березня 2017 року** конкурс української пісні «Ти будеш жити вічно, Україно» на базі комунальної установи «Запорізький обласний центр молоді» Запорізької обласної ради. На конкурс професійно-технічними навчальними закладами області були представлені 50 музичних композицій (солісти, дуети, тріо, квартети та ансамблі), у яких брали участь 158 учнів. Слід відзначити майстерність і технічність виконання творів, емоційність, наявність творчої індивідуальності, оригінальність, відповідність сценічних костюмів тематиці композицій та високу сценічну культуру учасників.

Конкурс сприяв виявленню та підтримці кращих виконавців національної пісні, пошуку нових форм роботи, узагальненню і поширенню кращого досвіду роботи з обдарованою молоддю.

Щороку серед учнів ПТНЗ м. Запоріжжя Науково-методичним центром професійно-технічної освіти у Запорізькій області та департаментом спорту, сім'ї та молоді Запорізької міської ради проводиться конкурс «Кращий учень професійно-технічного навчального закладу міста Запоріжжя». У листопаді 2016 року переможцями конкурсу стали:

- у номінації «Кращий за професією» - Москалюк Іван, учень ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» та Поляков Владислав учень ДНЗ «Запорізький професійний ліцей залізничного транспорту»;

- у номінації «Суспільний діяч року» - Рижов Богдан, учень ДНЗ «Запорізький професійний ліцей автотранспорту»;

- у номінації «Артист року» - Демчук Анастасія, учениця ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю»;

- у номінації «Спортсмен року» - Белов Андрій, учень ДНЗ «Запорізький будівельний центр професійно-технічної освіти».

Участь молодого покоління в учнівському самоврядуванні – важливий шлях і умова залучення учнівської молоді професійно-технічних навчальних закладів до радикальних перетворень у суспільстві. Найвідчутніші результати у формуванні соціально компетентної молоді дає широка варіативність учнівського самоврядування.

23 листопада 2016 року в Будинку культури ім. Шевченка відбувся десятий (ювілейний) форум лідерів учнівського самоврядування професійно-технічних навчальних закладів Запорізької області.

Організаторами форуму були Департамент освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації, Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Запорізькій області, учнівське самоврядування професійно-технічних навчальних закладів області.

У фойє Будинку культури ім. Т.Г.Шевченка професійно-технічні навчальні заклади представляли експозиції та презентації, що відображали досягнення учнівського самоврядування навчальних закладів.

На форумі відбулося нагородження грамотами Запорізької обласної ради, Запорізької обласної державної адміністрації, Запорізької міської ради, Департаменту освіти і науки облдержадміністрації, департаменту освіти і науки Запорізької міської ради, Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Запорізькій області, Запорізької міської молодіжної ради за кращу організацію роботи органів учнівського самоврядування професійно-технічних навчальних закладів.

Також на святковому заході оголошені результати міського конкурсу «Кращий учень року» серед учнів професійно-технічних навчальних закладів м. Запоріжжя із врученням грамот учням-переможцям. Для всіх присутніх колективами художньої самодіяльності професійно-технічних навчальних закладів підготовлено святковий концерт.

14 червня 2017 року на базі дитячого оздоровчого центру «Чайка» проведено засідання Клубу лідерів учнівського самоврядування професійно-технічних навчальних закладів Запорізької області «Формування лідерських навичок молоді до активної участі у громадському житті», на якому були проведені тренінги, анкетування та квести. Наприкінці заходу вручені сертифікати і грамоти лідерам.

Професійно-технічні навчальні заклади є активними учасниками соціальної комплексної програми Запорізької міської ради «Молодий громадянин України», де передбачено урочисте вручення першого паспорта громадянина України, цінних подарунків учням із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, із запрошенням керівників м. Запоріжжя та святкова концертна програма. У 2016-2017 навчальному році учасниками міської соціальної програми стали 27 учнів професійно-технічних навчальних закладів пільгової категорії.

18 грудня 2016 року в палаці культури «Орбіта» відбулося святкування Дня Святого Миколая та Нового року для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які навчаються у професійно-технічних навчальних закладах міста Запоріжжя.

На святі обдаровані учні ПТНЗ представили майстер-класи з професій «Манікюрник», «Перукар», «Перукар-модельєр», «Квітникар», «Кухар-кондитер», «Живописець» та «Флорист».

Традиційним святом для молоді м. Запоріжжя став «Фестиваль сім'ї», присвячений Дню захисту дітей, який проводиться щороку в Центральному парку культури і відпочинку «Дубовий гай». 28 травня 2017 року на святі проводилися інформаційно-профорієнтаційні, спортивні та ігрові заходи, виступили колективи художньої самодіяльності дитячих та юнацьких колективів, лауреати конкурсів художньої самодіяльності.

Учні професійно-технічних навчальних закладів представили майстер-класи з професій: «Декоратор вітрин», «Живописець», «Флорист», «Кухар», «Кухар-кондитер», «Перукар-модельєр», «Манікюрник», «Квітникар».

5 вересня 2016 року в Центральному парку культури та відпочинку «Дубовий Гай» пройшов благодійний фестиваль «Коло друзів», організаторами якого виступили: Запорізький обласний благодійний фонд «Посмішка дитини» та Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Запорізькій області. На фестивалі були представлені розважальні, соціальні, культурно-просвітницькі та спортивні заходи: квести, спортивні змагання сімейного типу, командотворчі ігри у національному стилі. Соціальні заходи: психологічні консультації та діалоговий майданчик. Творчі заходи: майстер-класи від майстрів традиційного українського народного промислу, ярмарок майстрів, творчі майданчики, інтерактивні конкурси на знання історії та традицій запорізького краю.

Навчальні заклади м. Запоріжжя запропонували присутнім майстер-класи з перукарського мистецтва, плетіння коси, розпису по тілу хною, манікюрного дизайну, декупажу, квілінгу, карвінгу, елементів оздоблення тіста, плетіння прикрас зі стрічок.

8 жовтня 2016 року на Набережній магістралі м. Запоріжжя в рамках Дня міста відбувся Покровський ярмарок. Колективи художньої самодіяльності учнів професійно-технічних навчальних закладів Запоріжжя привітали запоріжців та гостей міста зі святом, подарували феєричний концерт і представили майстер-класи з професій.

1 грудня 2016 року в будинку культури «Орбіта» м. Запоріжжя пройшов соціальний захід «Обери життя» в рамках Міжнародного дня боротьби зі СНІДом. У заході брали участь 620 учнів професійно-технічних, загальноосвітніх навчальних закладів та студенти ВНЗ.

Організаторами заходу виступили Департамент освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації, департамент спорту, молоді та сім'ї Запорізької міської ради, Запорізька міська молодіжна рада, Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Запорізькій області, Запорізьке обласне відділення Всеукраїнської благодійної організації «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЧ».

Партнерами заходу виступили Запорізька обласна організація Товариства Червоного Хреста України, Запорізький обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, благодійний фонд «Сподівання».

Концертну програму для присутніх представили колективи художньої самодіяльності ПТНЗ м. Запоріжжя.

4 листопада 2016 року на базі Державного навчального закладу «Запорізький професійний будівельний ліцей» відбулася презентація проекту громадської правозахисної організації «Егіда-Запоріжжя». Організаторами заходу виступили громадська правозахисна організація «Егіда-Запоріжжя» та

Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Запорізькій області.

Проектом передбачалося проведення освітніх заходів серед учнів, які проживають у гуртожитках професійно-технічних навчальних закладів Запорізької області. Під час реалізації проекту проводилась інформаційно-просвітницька робота щодо підвищення обізнаності учнів з безпечної міграції та працевлаштування, а також навчання вихователів гуртожитків і лідерів учнівського самоврядування як тренерів з питань запобігання торгівлі людьми.

Завдання проекту – зміцнення потенціалу вихователів гуртожитків, молодих активістів, учнів ПТНЗ через навчальні й просвітницькі заходи та розвиток їх активності і навиків стосовно протидії торгівлі людьми, безпечної міграції та працевлаштування.

У межах реалізації проекту передбачалося проведення чотирьох одноденних тренінгів «Школи тренерського потенціалу» для вихователів гуртожитків та молодіжних активістів. З них два – у м. Запоріжжя, два – в містах районного значення Запорізької області. Програма та методологія визначені з урахуванням специфіки учнів ПТНЗ та основної тематики проекту.